

ประกาศสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เรื่อง ขอให้เสนอโครงการวิจัย

ด้วยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีความประสงค์จะให้มีการศึกษาวิจัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ภายใต้งบ ๒ หัวข้อเรื่องต่อไปนี้ คือ ๑) การปฏิรูปองค์กรนิติบัญญัติภายใต้ระบอบรัฐธรรมนูญไทย และ ๒) หลักนิติธรรมกับการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

สถาบันอุดมศึกษา สถาบันวิจัย อาจารย์และนักวิจัย/นักวิชาการซึ่งมีความประสงค์จะทำการศึกษาวิจัยในหัวข้อเรื่องดังกล่าว ต้องจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยที่มีเนื้อหาครอบคลุมประเด็นตามข้อกำหนดเบื้องต้นการวิจัยที่แนบมาพร้อมนี้ รวมทั้งประเด็นที่ผู้วิจัยเห็นว่าจะนำมาซึ่งผลงานวิจัยที่มีความเป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น ผู้สนใจสามารถดาวน์โหลดรายละเอียดได้ที่ เว็บไซต์รัฐสภา <http://library2.Parliament.go.th/library/res-dev.html> และสามารถส่งข้อเสนอโครงการวิจัยตามแบบเสนอโครงการวิจัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (แบบ ว.๑) ได้ทางไปรษณีย์ เรียบ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๖๗-๘ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๔ ตั้งแต่วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

(นางพรพิศ เพชรเจริญ)
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ข้อกำหนดเบื้องต้นการวิจัยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
เรื่อง การปฏิรูปองค์กรนิติบัญญัติภายใต้ระบอบรัฐธรรมนูญไทย

รัฐสภาในฐานะสถาบันทางการเมือง มีอำนาจหน้าที่หลักในด้านนิติบัญญัติ ตรวจสอบถ่วงดุลการทำงานของฝ่ายบริหาร พิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี การเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย การมีส่วนร่วมในนโยบายระหว่างประเทศ และการให้ความเห็นชอบในเรื่องสำคัญของประเทศ ซึ่งต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับความคาดหวังของพลเมือง (Responsive to Citizens) ภายใต้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ กฎหมายและแนวนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับบริบทโลกาภิวัตน์และภูมิภาคนิยม ซึ่งส่งผลให้ระบบงานการทำงานที่และการดำเนินบทบาทของรัฐสภาต่างไปจากที่ผ่านมา จึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูปองค์กรนิติบัญญัติให้สามารถปฏิบัติหน้าที่และมีบทบาทได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในส่วนของสมาชิกรัฐสภา กรรมการธิการ รวมไปถึงถึงหน่วยงานสังกัดรัฐสภา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนเพื่อทำหน้าที่ในการเสนอและพิจารณาร่างกฎหมาย การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การให้ความเห็นชอบและพิจารณาในเรื่องสำคัญต่าง ๆ ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

ในส่วนของสมาชิกวุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจในการกลั่นกรองกฎหมาย การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การให้ความเห็นชอบในการพิจารณาเรื่องสำคัญ การให้บุคคลดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ที่ผ่านมามีประเด็นวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับการขาดความเป็นอิสระของวุฒิสภาในการทำหน้าที่ ดังนั้น การศึกษาถึงการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลเป็นอิสระ ไม่ถูกครอบงำจากองค์กรใด ๆ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง

อย่างไรก็ตาม การทำหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาจะต้องได้รับการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกด้านการประชุม ด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ โดยหน่วยงานสนับสนุนในสังกัดของรัฐสภาทั้งในส่วนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จำเป็นต้องมีการพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับภารกิจของรัฐสภาในบริบทสถานะการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศ ตลอดจนกระแสการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ดังนั้น เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการธิการ และบุคคลในวงงานรัฐสภาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรมีการปฏิรูปหน่วยงานในสังกัดรัฐสภา เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนกระบวนการนิติบัญญัติให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในฐานะหน่วยราชการสนับสนุนการทำหน้าที่ของรัฐสภาและสภาผู้แทนราษฎร จึงประสงค์ให้มีการทำวิจัยเพื่อปฏิรูปองค์กรนิติบัญญัติในประเด็นใดประเด็นหนึ่งต่อไปนี้

- ๑) การทำหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เชื่อมโยงกับประชาชน
- ๒) ความเป็นอิสระของวุฒิสภาและการตรวจสอบถ่วงดุล
- ๓) การเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงานสนับสนุนรัฐสภา

ทั้งนี้ ภายใต้บริบทยุทธศาสตร์และการดำเนินงานของรัฐสภาตามเกณฑ์และตัวชี้วัดของสหภาพรัฐสภา (Inter-Parliamentary Union) ตลอดจนสอดคล้องกับวิถีประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และบริบทสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไป

ข้อกำหนดเบื้องต้นการวิจัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
เรื่อง หลักนิตยธรรมกับการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งเป็นการแสดงออกถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในการมอบความไว้วางใจให้ตัวแทนของประชาชนไปใช้อำนาจแทนประชาชน ทั้งด้านนิติบัญญัติและการบริหารราชการแผ่นดิน อาทิ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และผู้บริหารท้องถิ่น โดยผ่านกลไกระบบของการเลือกตั้งตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญที่รัฐธรรมนูญแต่ละฉบับกำหนดไว้ ในอดีตกระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานควบคุม อำนาจการและบริหารจัดการเลือกตั้ง ต่อมา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้เปลี่ยนแปลงโครงสร้างของระบบการเลือกตั้งตามเจตนารมณ์ที่ต้องการปฏิรูปการเมือง โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นองค์กรอิสระทำหน้าที่บริหารจัดการเลือกตั้ง และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ก็ได้ดำเนินรอยตามให้มืองค์กรดังกล่าว มีอำนาจหน้าที่จัดการเลือกตั้งตามที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้เช่นกัน โดยอำนาจหน้าที่หลักสามารถแบ่งได้ดังต่อไปนี้

๑) อำนาจหน้าที่ด้านบริหาร คือ (๑) การควบคุมและดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้ง ทั้งการเลือกตั้งระดับชาติ ระดับท้องถิ่น รวมทั้งการออกเสียงประชามติ (๒) ดูแลการดำเนินงานของพรรคการเมืองตามกฎหมาย (๓) ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งที่ใช้วิธีการแบ่งเขตการเลือกตั้ง และจัดให้มีบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (๔) ประกาศผลการเลือกตั้งหรือออกเสียงประชามติ (๕) ส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐ สถาบันการศึกษา และองค์กรเอกชนในการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน หรือให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการเลือกตั้งและความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ (๖) การรับรองและการแต่งตั้งผู้แทนองค์กรเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการเลือกตั้ง (๗) ดำเนินการหรือประสานงานกับหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือสนับสนุนองค์กรเอกชน ในการให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย คือ การให้การศึกษาแก่ประชาชนเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (๘) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีและข้อสังเกตเสนอต่อรัฐสภา และ (๙) ดำเนินการเรื่องอื่น ๆ ตามที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายกำหนด

๒) อำนาจหน้าที่ด้านตุลาการ คือ การสืบสวนหรือไต่สวนและวินิจฉัยชี้ขาด สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ นับคะแนนใหม่ รวมทั้งการสั่งเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้ง ผู้สมัครและสมาชิกสภาที่ทำผิดกฎหมาย ได้แก่ (๑) มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นในการเลือกตั้ง (๒) สืบสวนหรือไต่สวนเพื่อหาข้อเท็จจริง และวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการเลือกตั้ง (๓) สั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิก การเลือกตั้ง การเลือก การออกเสียงประชามติ และสั่งให้มีการเลือกตั้ง เลือก ออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วย เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า มีการทุจริตการเลือกตั้ง (๔) เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและดำเนินคดีอาญากับผู้สมัคร หัวคะแนนและผู้เกี่ยวข้อง (ให้ใบเหลืองหรือใบแดง) สั่งระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครไว้เป็นการชั่วคราว เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อว่ามีกระทำความผิดหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่นที่มีลักษณะเป็นการทุจริตหรือทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม (๕) การดำเนินคดีในศาลเกี่ยวกับ

ความผิดการเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง และ (๖) มีอำนาจแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการสอบสวนและให้อำนาจฟ้องคดีต่อศาล ไม่ว่าจะเป็นเรื่องทางแพ่ง หรืออาญา หรือทางปกครอง แก่ผู้กระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตลอดจนให้ชุดใช้ค่าเสียหายในการเลือกตั้งใหม่แก่ผู้ถูกใบแดงและผู้ที่เกี่ยวข้อง

๓) อำนาจหน้าที่ด้านตรากฎ คือ การออกกฎระเบียบ คำสั่ง ข้อกำหนดที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ได้แก่ ออกระเบียบ ประกาศ ข้อกำหนดทั้งหลายอันจำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ และกฎหมายการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓ วรรคสอง บัญญัติว่า “รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กรอิสระและหน่วยงานของรัฐ ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม”

คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ดังนั้น การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงต้องเป็นไปตามบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น กล่าวคือ ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จึงประสงค์ให้มีการวิจัย เรื่อง “หลักนิติธรรมกับการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง” โดยมีขอบเขตเนื้อหาและประเด็นศึกษาเปรียบเทียบกับใช้อำนาจหน้าที่ขององค์กรหรือคณะกรรมการของต่างประเทศที่มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับคณะกรรมการการเลือกตั้งของไทย ภายใต้บริบทระบอบประชาธิปไตยและสอดคล้องกับหลักการสากลและหลักการประชาธิปไตย ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการตรากฎหมายของรัฐสภา การตรวจสอบถ่วงดุล การพิจารณาของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและวิสามัญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้มีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

แบบเสนอโครงการวิจัย
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาไทย).....

.....
(ภาษาอังกฤษ) .....

๒. กรณีเสนอในนามสถาบัน

๒.๑ หน่วยงาน.....

๒.๒ หัวหน้าโครงการ.....

๒.๓ คณะผู้วิจัย.....

๓. กรณีเสนอในนามนักวิชาการอิสระ

๓.๑ ผู้เสนอโครงการวิจัย.....

๓.๒ คณะผู้วิจัย.....

๔. ขอเสนอโครงการวิจัยต่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ในวงเงิน.....บาท (.....)

๕. ระยะเวลาทำการวิจัย .....

๖. รายละเอียดโครงการวิจัยตั้งชื่อเสนอโครงการวิจัยที่แนบมาพร้อมนี้

ข้อเสนอโครงการวิจัย

เรื่อง.....

๑. บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๑.๒ การทบทวนวรรณกรรม

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๑.๓ กรอบความคิดการวิจัย

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๗. งบประมาณและรายการค่าใช้จ่าย

๗.๑ หมวดค่าตอบแทน

.....บาท
.....บาท
.....บาท

๗.๒ หมวดค่าใช้จ่าย

.....บาท
.....บาท
.....บาท

๗.๓ หมวดค่าวัสดุ

.....บาท
.....บาท
.....บาท

๘. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑ .....
.....
.....

๘.๒ .....
.....
.....

๘.๓ .....
.....
.....

๙. เอกสารอ้างอิง

๙.๑ ภาษาไทย
.....
.....
.....

๙.๒ ภาษาอังกฤษ
.....
.....
.....

๑๐. ประวัตินักวิจัยในโครงการ.....

ชื่อ .....

ตำแหน่ง.....

ประวัติการศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

ผลงานวิจัย

.....

.....

.....

.....

.....

๑๑. คำรับรองของหน่วยงาน (กรณีเป็นการเสนอในนามสถาบัน) .....

.....

.....

.....

.....

.....